

Tù, kamor me osoda je vmestila,
 Živeti dalje tukaj naj bi me pustila,
 Če složnost, mir, — roké si bote dale!

Ivan Tomšič.

Narava in človek

v svoji pravi složnosti.

Spisal Živkov.

(Dalje.)

Sila zanimiv in pa dve gibe važen je pes Parad, ker ga ne kinča samo iskrena ljubezen in zvestoba, ktera se rada pri peseh narajma, temuč tudi preizversten glazben posluh.

O začetku francoskega punta namreč je dirjal vsaki dan neki pes k paradi pred kraljevo palačo, in se je deržal igravcev, ter hodil in postajal kraj njih. Po paradi je odbežal, pa je drugi dan zopet ob pravem času pribežal k ljubim igravcem. S tem se jim prikupi, kerstijo ga Parad, ga kermijo in vzajemno k obedu vabijo. Kteri ga hoče kraj sebe imeti, ga gladi, in mu reče: „Parad, danes obedovaš pri meni!“ Na to gre pes ž njim, se najé, in se zopet poslovi, da bi po svojem nagonu k petju, igri ali v drugo gledišče prav prišel, kjer se je k muzikašem v kak kot stisnil, in je še le po igri odhajal. Ta muzični pes je pa tako le poginil: Šel je z muzikaši nekega polka na Laško, in je imel posebno rad slovečega Desja (Desaix). Ko mu tega miljenca v bitvi marenžkej 14. junija l. 1800. krogla ubije, plane k umirajočemu, in najde v tem hipu po drugi krogli tudi on svojo smert.

Omenim še, da nektera žival tudi igra na orodje; drugim je to le spodtika. Naj pripravniša je opica. Na starih podobah se vidi, kako piska na žveglo ali brenka na strune. Egipčani so pesjoglavno opico učili čerke, ples, piskati in brenkati. S tem si je denarje služila, in jih je vtikala v mošnjo, ktera ji je z rame visela. Vidil sem tudi opico prav dobro kučjašiti, v levici vajat, v desnici bič. Kaj takega se še sihdob vidi. V Parizu je ena na gosle godla. Škoda, da ni povedano kako, kar je bilo naj važneje. Naj beržeje ni preizverstno godla, pa dovolj, če ni bilo slabše od človeškega početnika.

19.

Starsa žival uči in odgoja mlade. Pri živali ni vse prirojen nagon, kakor nekteri mislijo. To že so starodavniki za-

pazili. Modri Aristotelj piše: „Slavica uči svoje mlade“, in Plinij 10, 43: Mladi slaviči poslušajo skerbno stare, in poskušajo pesem; zapazi se še celó, da stari pokrega, mladi pa popravlja. Mojzesova pesem (5. Mojz. 32, 11.) omenja, kako stari orel mladice uči letati. Kdo ne vé, kako mačka mlado uči miši loviti? Prinese ji nekaj pokvečeno mišiko; če je še prečversta, da bi mladi všla, jo še bolj pokveka, da jo mlada lahko vloví. Tako ravna jo ptice roparice, jastrebi, sokoli itd. Dela Malle je gledal, kako sta stara sokola nad gnjezdo godnih svojih mladicev plavala in jih veselo klicala. Ko se k njima dvigajo, spustita mertvo miš ali mertvega vrabca, za katerim se urno zaženejo; vendar ga s pervega ne vejo v zraku vloviti, pač pa po večkratni skušnji, ker ga jim preje ne pustita pojesti. Pozneje jim prinašata žive, več ali manj pohabljeni tiče; in ko že tudi te dobro lovijo, jih še izurjata v lovu čisto zdravih, in tako doženeta prvotni poduk. Orli si odnesó mlade na herbtu, jih na enkrat s sebe stresó, da se vadijo letati, pa so berž zraven, ako kateri peša. Žerjavov poduk smo predi brali. Pa ne samo lastnih mladih, temuč tudi druge svoje verste uči žival. (Prib. dalje.)

Dopisi in novice.

Iz Marlbor. 16. preteč. m. je bila v tukajšnji čitavnici odbo-rova seja, v kateri se je pogovarjalo o Slomšekovem spominiku. Sklenilo se je, da naj se ta spominek postavi na prostoru pred cerkvijo sv. Alojzija in med semeniščem in gimnazijo. Sedaj bodo to stvar presodili še umetniki, in potem ima o tem zadnjo besedo cerkvena oblast, ker je ta prostor cerkven. Kdor je za ta spominek še kaj namenil dati, naj se podviza! — Ta dan je prišel na svetlo tudi prvi list „Slovenskega Gospodarja“ v veliki četertini. Posebno vrednost mu dajejo djanski spisi o županijskih in drugih národnih rečeh. Verlo! — 25. preteč. m. so umerli tú prečastiti gospod stolni prošt Mih. Pikelj, verli sin matere Slovenije. Naj počivajo v miru!

Od sv. Lenarta na Štajerskem. Kakor slišimo je od slavne c. k. deželne vlade prišlo do posamnih županov vprašanje, kako je kaj z nemščino v slovenskih šolah. Znano je, da je to misel sprožil g. dr. Langer v zadnjem deželnem zboru. Sedaj jo uganujejo župani eni tako, drugi tako. Župan, ki sam nekoliko zna nemško, hoče tedaj tudi, da se v njegovi šoli uči nemško; ako je kje kak županov pisar, ki je zavihan bolj po nemškem, kakor po domačem kopitu, tudi cedliline po nemščini in na vse strani možem prigovarja, da naj se pulijo za tuji jezik. Čudni odgovori bodo prišli res na dan, če